

INSTITUT
D'ESTUDIS
CATALANS

CATALANS

BARCELONA 1907

INS
TITVT

D'ESTV
DIS CA
TALANS

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

DICTAMEN-ACORD DE CONSTITUCIÓ

DIPUTACIÓ PROVINCIAL

DE

BARCELONA

AB la renaixença de Catalunya y el públic reconeixement de la seva personalitat venen noves obligacions que cal que siguin ateses per la Diputació, que sempre ha procurat correspondre, segons la mida de les seves forces, a les exigencies de l'opinió pública. Aquesta avuy demana'l restabliment y organisació de tot lo que's refereix a la cultura genuinament catalana; y seriem culpables davant, no sols de Catalunya, sinó de totes les nacions, si no fessim lo que depèn de nosaltres pera la major intensitat d'aquesta cultura, facilitant-li'ls medis possibles, ja organisant institucions que compleixin tal objecte y dotant-les dels elements materials necessaris, ja procurant que l'exemple de la Diputació'l segueixin altres organismes que vinguin a impulsar la nostra iniciativa y a completar els nostres esforços.

L'Estat, que ajuda avuy la publicació de les obres del gran Ramon Llull, es regular que també dongui'l seu concurs an aquesta obra de cultura, considerant sobre tot que ha de tenir interès en la

creació de nuclis científics preparats pera assessorar-lo, de la mateixa manera que a la Diputació, per tot lo que'ls puga convenir, donades les urgents demandes d'aquesta terra.

El primer dubte que s'es presentat ha sigut sobre si convenia augmentar el personal y la consignació d'algun dels actuals organismes científics, ampliant la seva esfera d'acció, o si era millor crear un organisme nou, que, precisament per esser nou, estigués més obligat a demostrar la seva activitat y li fossin més naturals fecundes iniciatives.

Aquest dubte'ns el resol l'experiencia de lo que han fet altres països que s'han trobat en casos semblants, estimant-se més no alterar la vida dels antics organismes y crear al seu costat nous òrguens ja més especialisats y més adequats pera l'acció moderna. L'estat francès ha respectat l'Escola de França a Roma, fundant l'Escola d'Atenes, pera suplir tot lo que no alcanci aquell vell organisme. En lloc de destruir les Academies, la mateixa França procura augmentar llur prestigi, però al seu costat posa vius y fecons centres científics moderns, com l'Escola d'Alts Estudis, l'Institut, etcètera. Italia, també, sense destruir les Academies locals del Renaixement, fundà les societats d'Historia Patria, l'acció benfactora de les quals arriba fins nosaltres, ab les missions que sovint envien a estudiar nostres arxius. El mateix Estat espanyol ha creat l'Institut de Reformes socials, en lloc de transformar l'Academia de Ciències Morals, assignant-li noves atribucions que sembla que li pertocaven.

Avuy els interessos de la ciencia exigeixen una especialisació cada vegada més rigurosa y uns medis y una llibertat d'acció que'ls organismes antics, complint sempre ab ses altes funcions reguladores de l'academia, no's troben en el cas de desenrotllar.

Per ço es arribada l' hora de que la Diputació prengui l' iniciativa pera fundar aquí centres d' estudis científics, concretament especialisats y destinats, més que no pas a l' ensenyança, a produir ciencia y facilitar les investigacions, pera saber directament tot lo que tenim de propi, y no haver d' aprendre dels estrangers lo que han estudiat a casa nostra.

Lo primer que cal fer, com més necessari, es crear un centre de crítica històrica y social on se treballi ab vera serietat científica. Els nostres arxius, renomnats en tota Europa per les moltes riqueses que hi ha y que desconeixem, exigeixen investigacions autorisades; nostres autors clàssics, quasi inèdits completament, demanen comentaris, crítiques y comparacions com permeten els coneixements moderns. Tenim èpoques de nostra historia completament desconegudes, com les temptatives de reforma y de renaixement de Catalunya, y hi ha autors dels quals ningú s' ocupa, com són tots els de nostra cultura llatina eclesiàstica dels temps romànics; y aquest desconeixement nostre es més llastimós perquè' ns el retreuen els autors estrangers, enviant-nos tot sovint els volums d' investigacions que' ns tocaven d' haver fet a nosaltres.

Pera sortir d' aquesta situació vergonyosa, favorint el desenrotllament dels estudis necessaris, la Diputació pot y vol pendre-n l' iniciativa, encarregant-se de fundar un centre que podrà nomenar-se INSTITUT D' ESTUDIS CATALANS, y ab la missió d' investigar y publicar treballs de caràcter històric, literari y jurídic, sense perjudici d' ampliar-lo després a totes les altres ciències morals. Desde' l primer dia, y ab l' idea de donar als seus treballs la major intensitat possible, l' INSTITUT se dividirà en seccions especificades degudament. Per fortuna no' ns falten tradicions y elements d' estudi

en arxius y biblioteques, y la Diputació farà un gran bé a la cultura patria creant aquest centre d'investigació metòdica, aon podran suplir-se les deficiències actuals, produïdes més per falta de medis y organització que de persones competents, y evitarem aixís que desapareguin o continuïn ignorats preciosos materials científics que fins avuy no s'aprofiten, reintegrant les notícies dels que's troben apartats a l'extranger, en les biblioteques y arxius de París, Roma, Viena, Venècia, Gènova, Nàpols, etc., referents a la nostra historia y civilització, y procurant-nos fotografies o quan menys copies autèntiques y publicant-les després, sempre que's creguin dignes de vulgarització.

Aixís es com tots els països han anat recullint els restes del seu passat, les seves riqueses intel·lectuals y el tresor de la seva producció artística y literaria, y es per tot això que aquesta ponència té l'honor de sometre les següents bases a la «Comissió de nous serveys», per si aquesta'ls vol proposar a la Diputació en ple, pera la seva aprovació definitiva:

1.ª Se crea un centre d'estudis que s'anomenarà INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS y tindrà per objecte la superior investigació científica de tots els elements de la cultura catalana.

2.ª L'INSTITUT se compondrà, per ara, de vuit membres, y d'entre ells ne designaran dos pera que siguin President y Secretari. Aquests càrrecs seran a perpetuitat y les vacants naturals s'ompliran per ells mateixos. Podran també nomenar, pera auxiliar-los en els seus treballs, fins a dos Secretaris redactors.

3.ª Pera'l desempeny dels seus treballs se dividirà l'INSTITUT en quatre seccions, que seran: *a*) d'Historia, *b*) d'Arqueologia, *c*) de Literatura, *d*) de Dret. La Diputació podrà establir noves seccions, sempre que ho cregui convenient, després de proposta raonada de l'INSTITUT.

4.ª L'INSTITUT cuidarà de publicar en volums separats de la mateixa mida'ls textos, memories, coleccions y tot lo que estimi d'importancia y útil divulgació, y, ademés, monografies curtes, documents aïslats y treballs menuts que poden constituir l'objecte d'un anuari o de qualsevolga altra publicació periòdica. Les publicacions que faci l'INSTITUT poden esser, o bé treballs dels seus individus o d'iniciativa particular externa. En aquest últim cas podrà acceptar o rebutjar les obres que se li presentin, previ dictamen específicat, que s'encarregarà a un o a diversos dels seus individus, cuidant també de la vigilancia de l'impressió. Les publicacions del propi INSTITUT consistiran especialment en *a*) diplomataris de caràcter històric, literari, mercantil y jurídic, *b*) manuscrits literaris de tota mena, no publicats fins avuy o publicats defectuosament, *c*) estudis y obres històriques, crítiques, arqueològiques, que representin un notable avenç y utilitat pera la nostra cultura.

5.ª Com que pera'ls seus treballs l'INSTITUT haurà d'aprofitar-se dels materials dels arxius nacionals y estrangers, podrà adoptar tots els medis que cregui convenients pera això, reclamant directament les còpies o altres formes de coneixement que cregui oportunes, o encarregant a un de sos individus, o a alguna altra persona de reconeguda competencia, pera la recolecció d'aquests materials.

6.ª Pera'ls detalls del seu funcionament, l'INSTITUT formularà, aixís que estiga constituït, un Reglament, que portarà a l'aprovació de la Diputació Provincial.

7.ª Quan hi hagi una vacant se provehirà dintre del mes següent en sessió extraordinaria, que serà presidida pel President de la Diputació Provincial o pel diputat que ell designi. També presi-

dirà de la mateixa manera totes les sessions en que's prenguin acords que portin gastos. Sempre que'l President o el seu delegat assisteixi a les sessions, tindrà veu y vot decisiu.

8.ª La Diputació posarà en els seus presupostos les consignacions necessaries pera'ls gastos de l'INSTITUT, y fins al presupost ordinari vinent farà ús de la quantitat que pera aquest objecte s'inclourà en el pròxim presupost extraordinari.

9.ª Se designen pera formar part de l'INSTITUT els senyors D. Jaume Massó y Torrents, D. Antoni Rubió y Lluch, D. Miquel dels Sants Oliver, D. Joaquim Miret y Sans, D. Joseph Puig y Cadafalch, D. Guillem M.ª de Brocà, D. Pere Corominas y D. Joseph Pijoan.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

REGLAMENT INTERIOR

(APROVAT PER L'EXCMA. DIPUTACIÓ PROVINCIAL DE BARCELONA
EN LA SESSIÓ DEL DIA 31 DE JULIOL DE 1907)

DELS RECURSOS DE L'INSTITUT

ARTICLE 1.er

L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS tindrà capacitat jurídica pera rebre donatius de tota mena, obligar-se per contracte ab persona pública o privada y disposar dels seus recursos de la manera que cregui més convenient als fins de cultura que senyalen els acords de la seva constitució.

ARTICLE 2.^{on}

Els recursos de l'INSTITUT consistiran en la subvenció anual acordada per l'Excma. Diputació Provincial de Barcelona; en les que l'Estat y les demés Diputacions y Municipis de terres catalanes li concedeixin en lo futur; en els llegats, usufruits, pensions de particulars que rebí, y en el producte de la venda de les seves publicacions.

ARTICLE 3.er

De la custòdia dels cabals propietat de l'INSTITUT, lo mateix que de les subvencions cobrades, n'estarà encarregat un vocal Tresorer, qui portarà un llibre d'entrades y sortides dels diners y administrarà la venda de les obres publicades per compte de l'INSTITUT.

ARTICLE 4.^{rt}

A fi d'any el Tresorer presentarà una liquidació d'ingressos y gastos, facilitant les factures, crèdits y diners als altres membres de l'INSTITUT que vulguin examinar-los. De la liquidació aprovada se n'enviarà copia a l'Excma. Diputació Provincial.

ARTICLE 5.^e

Els pagaments els farà també'l Tresorer previament autorisat pel President de l'INSTITUT y després d'acordar-ho en sessió. Tot acord que representi gasto serà pres en sessió, pera la qual serà avisat previament l'Excm. senyor President de la Diputació, el qual podrà assistir a la sessió, ab veu y vot decisiu, personalment o per delegació.

DE L'ORGANISACIÓ DE L'«INSTITUT»

ARTICLE 6.^e

L'INSTITUT, segons l'acord de fundació, consta de vuit membres y dos secretaris redactors. Pera augmentar o disminuir aquest número l'INSTITUT se dirigirà, proposant-ho, a l'Excma. Diputació de Barcelona, y,

en cas d'augmentar-lo, aquesta farà directament els nomenaments, sens perjudici de la facultat donada a l'INSTITUT de cobrir les vacants naturals que ocorrin.

ARTICLE 7.º

Ademés dels càrrecs vitalicis de President y Secretari, l'INSTITUT haurà de tenir un Tresorer y podrà nomenar un Vice-president, un Arxiver-bibliotecari y els altres oficis que li semblin convenients, ab caràcter vitalici o periodic, donant-ne coneixement a la Diputació.

ARTICLE 8.º

Pera estimular y facilitar els estudis, l'INSTITUT podrà nomenar un nombre illimitat de socis corresponents, que s'esculliran entre les persones de reconeguda illustració de dintre y fóra de Catalunya.

DEL FUNCIONAMENT DE L'«INSTITUT»

ARTICLE 9.º

L'INSTITUT se reunirà ordinariament al menys una vegada al mes, y extraordinariament sempre que convingui. Els seus membres cobraran per assistència, en concepte de dietes, vinticinco pessetes per cada reunió, però no podran cobrar més de quatre dietes mensuals.

ARTICLE 10

Les ponències encomanades als membres de l'INSTITUT se pagaran a raó de vinticinco pessetes cada una, si no passen de deu planes del full

reglamentari, y d'una pesseta més per cada plana que passi de les deu.

ARTICLE 11

Els demés treballs de tota mena que no tinguen forma de pagament senyalada en aquest reglament, se faran sempre previ acord de l'INSTITUT, ab aprovació d'un presupost, en reunió, en la que será convocat expressament l'Excm. senyor President de la Diputació.

ARTICLE 12

Els Secretaris redactors assistiran a les sessions, però no tindran vot, ni cobraran dietes per assistència. L'INSTITUT podrà acordar una gratificació mensual pera'ls secretaris redactors.

ARTICLE 13

El President y el Secretari disposaran y s'encarregaran de l'execució dels acords, y aquest últim portarà un llibre d'actes de les decisions. A més a més el Secretari estarà encarregat de la vigilancia y direcció material de les publicacions de l'INSTITUT, facilitant les proves als autors pera la seva correcció.

DELS TREBALLS DE L'«INSTITUT»

ARTICLE 14

Els fins de cultura catalana que senyala a l'INSTITUT l'acord de la seva fundació, podrà realisar-los ab la publicació de volums, revistes o

anuaris; formació d'un arxiu y d'una biblioteca; obertura de concursos, conferencies, missions d'exploració, viatges d'investigació y altres medis de treball científic.

ARTICLE 15

De l'arxiu n'estarà encarregat l'Arxiver-bibliotecari, que farà a l'INSTITUT les propostes dels llibres que's necessitin pera l'estudi.

ARTICLE 16

Els treballs pera les publicacions de l'INSTITUT podran ser encarregats als seus membres o a altres persones de reconeguda competencia. Les obres encomanades als membres de l'INSTITUT en que predomini'l treball de copia de documents, seran pagats al preu de cinc pessetes per plana del format que l'INSTITUT adopti com a general. Les obres en que predomini'l treball de crítica o investigació se pagaran a vuit pessetes plana del format adoptat.

ARTICLE 17

Les copies encarregades a persones que no formin part de l'INSTITUT se pagaran als preus corrents en cada arxiu o biblioteca.

ARTICLE 18

No's podrà publicar cap treball baix la rúbrica de l'INSTITUT que no hagi sigut sotmès a l'estudi d'una ponencia y aprovat en sessió. L'INSTITUT pactarà previament ab els seus autors les formes de subvenció o publicació directa, per compte de l'INSTITUT, dels treballs que se li presentin, fòra de lo estipulat en l'article 16.

ARTICLE 19

L'INSTITUT adoptarà un format general pera les seves publicacions; però, quan la naturalesa de l'obra ho exigeixi, podrà adoptar altres formats més convenients.

ARTICLE 20

Totes les publicacions de l'INSTITUT portaran, ademés del seu segell propi, en lloc visible, el de l'Excma. Diputació Provincial de Barcelona.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

BAIX EL PATRONAT DE L'EXCMA. DIPUTACIÓ DE BARCELONA
REPRESENTADA PEL SEU PRESIDENT

EXCM. SR. D. ENRIC PRAT DE LA RIBA

- D. ANTONI RUBIÓ Y LLUCH, *President*.—Clarís, 7, 2.^{on}
- D. GUILLEM M.^a DE BROCA.—Canuda, 41 y 43, 1.er
- D. PERE COROMINAS, *Tresorer*.—Viladomat, 122, 2.^{on}
- D. JAUME MASSÓ TORRENTS, *Arxiver-bibliotecari*.—Rambla de Catalunya, 38, 2.^{on}
- D. JOAQUIM MIRET Y SANS.—Diputació, 289.
- D. MIQUEL S. OLIVER.—Canuda, 6.
- D. JOSEPH PUIG Y CADAFALCH, *Vice-president*.—Gran Via, 604, 3.er
- D. JOSEPH PIJOAN Y SOTERAS, *Secretari*.—Ronda de Sant Pere, 68.

SECRETARIS REDACTORS

- D. JORDI RUBIÓ Y BALAGUER.—Clarís, 7, 2.^{on}
- D. RAMON D'ALÒS Y DE DOU.—Baix de Sant Pere, 31, pral.

OBRES EN PUBLICACIÓ

Documents pera l'història de la cultura catalana. Diplomàticari recullit y anotat per D. Antoni Rubió y Lluch.

Les monedes catalanes, volum I, per D. Joaquim Botet y Sisó. Obra premiada en el Concurs Martorell.

EN PREPARACIÓ

ANUARI DE L'«INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS» PERA 1908.

Sortirà per tot el Desembre de 1907.

